

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/126/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614203532
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1614203532.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a členov senátu JUDr. Martina Murgaša a Mgr. Jany Janics Bajánkovej v právnej veci žalobcov: 1/ P. F., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., P.na Q. XX, X/ A. G., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., L. G., X/ J. F., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., A. X, X/ T. X., Z.. XX.XX.XXXX, B. B. Č.. XX, X/ H. A., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., Q. X, X/ F. V., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., Q. U. XXF, X/ L. V., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., X. XX, X/ P. X., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., Q. XX, X/ D.. X. F., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., Na B. X, XX/ P. F., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., U. XX, XX/ X.. P. K., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., O. XX, všetci zast. advokátom JUDr. Miroslavom Kučerom, so sídlom Krajinská 30, Bratislava proti žalovaným: 1/ V. A., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., L. XXX, X/ M. A.Á., Z.. XX.XX.XXXX, B. B., L. XXX, o vydržanie práva prechodu cez pozemok, na odvolanie žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Malacky, č. k. 5C/186/2014-204 zo dňa 9.8.2018 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok sa z r u š u j e a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že žalobcovia 1/ až 3/ ako spoluvlastníci nehnuteľností vedenej na LV č. XXXX A.. Ú.. B., X. Č.. XXXX/XX trvalé trávnaté porasty o výmere 113 m², žalobcovia 1/, 2/, 3/ ako spoluvlastníci nehnuteľností vedenej na E. Č.. XXX A.. Ú.. B., parcela č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 591 m², žalobkyňa 4/ ako výlučná vlastníčka nehnuteľností vedených na E. Č.. XXX, kat. úz. B., X. Č.. XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 200 m², parcela č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 684 m², X. Č.. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 197 m², žalobkyňa 5/ ako výlučná vlastníčka nehnuteľností vedených na LV Č.. XXX, kat. úz. Borinka, parcela č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 160 m², X. Č.. XXXX/XX trvalé trávne porasty o výmere 728 m², parcela č. XXXX/XX trvalé trávne porasty o výmere 193 m², žalobcovia 6/ a 7/ ako bezpodieloví spoluvlastníci nehnuteľností vedených na LV č. XXX, kat. úz. B., parcela č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1163 m², žalobca 8/ ako výlučný vlastník nehnuteľností vedených na E. XXX, kat. úz. B., X. Č.. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 1106 m², žalobca 9/ ako výlučný vlastník nehnuteľností vedenej na E. XXX, kat. úz. B., parcela č. XXXX/XX orná pôda o výmere 102 m², žalobca 10/ ako výlučný vlastník nehnuteľností vedenej na E. XXX, kat. úz. B., parcela č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 592 m², žalobkyňa 11/ ako podielový spoluvlastník nehnuteľností vedenej na E. Č.. XXXX, kat. úz. B., parcela č. XXXX/XX trvalé trávne porasty o výmere 113 m² v pomere 1/12 z celku a ako výlučný vlastník nehnuteľností vedených na LV č. XXXX, A.. Ú.. B. parcela č. XXXX/X orná pôda o výmere 380 m², parcela č. XXXX/X trvalé trávne porasty o výmere 250 m², parcela č. XXXX/XX orná pôda o výmere 114 m², parcela č. XXXX/XX trvalé trávne porasty o výmere 127 m², vydržali právo prechodu pešo i povozom cez nehnuteľnosti vedené na E. XXX, kat. úz. B., X. Č.. XXXX/XX trvalé trávne porasty o výmere 533 m², parcela Č.. XXXX/XX trvalé trávne porasty o výmere 353 m², ktorých bezpodieloví spoluvlastníci sú žalovaní v 1/ a 2/; žalovaných 1/, 2/ zaviazal uhradiť žalobcom 1/ až 11/ trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške si vyhradil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2/ V dôvodoch napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ a 11/ sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností zapísaných na E. Č.. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v kat. úz. B.. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností zapísaných na E. Č.. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v kat. úz. B.. Žalobkyňa 4/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na E. Č.. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v kat. úz. B.. Žalobkyňa 5/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. B.. Žalobcovia 6/, 7/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností zapísanej na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. Borinka. Žalobca 8/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. B.. Žalobca 9/ je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. B.. Žalobca 10/ je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na E. Č.. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. B.. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že pozemky vo vlastníctve žalobcov sú podľa územnoplánovacej informácie podanej obcou B. listom zo dňa 16.03.2010 č.j. SÚ-58/2010 určené na „malopodlažnú bytovú zástavbu.“ Z urbanistickej štúdie zóny B. týkajúcej sa parciel č. XXXX/X - XXXX/X, XXXX/X - XXXX/XX, XXXX/XX - XXXX/XX súd prvej inštancie zistil základné identifikačné údaje pre dané územie, vymedzenie riešeného územia a ďalšie skutočnosti, ktoré sú obsahom urbanistickej štúdie zhotovenej D.. P. T., autorizovaným inžinierom SKSI. Z Listu vlastníctva č. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. B. súd prvej inštancie ďalej zistil, že vo vlastníctve žalovaných sú parcely č. XXXX/XX T. XXXX/XX. Z ohliadky týchto nehnuteľností ďalej zistil, že sú v prírode situované tak, že sú používané žalobcami 1/ - 11/ ako vlastníkmi, prípadne spoluvlastníkmi ich vlastných nehnuteľností na prístup k týmto ich pozemkom a tiež zistil, že nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov sú situované tak, že nie je možné zabezpečiť k nim prístup z iného miesta. Súd prvej inštancie ďalej odkázal na výpoveď žalobcov 1/ - 11/, ktorí uviedli, že buď oni alebo ich právni predchodcovia využívali a využívajú ako jedinú prístupovú cestu na svoje pozemky pešo aj dopravnými prostriedkami nehnuteľnosti v súčasnej dobe vedené na E. Č.. XXX v kat. úz. B., parc. č. XXXX/XX T. XXXX/XX vo vlastníctve žalovaných, a že v súčasnosti nemôžu riadne využívať prístup k svojim nehnuteľnostiam pre postoj žalovaných. V dôvodoch napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že žalovaní boli procesne pasívni, nezúčastňovali sa nariadených súdnych pojednávaní, ohliadky nehnuteľností nariadenej na termín 01.06.2018, na ktorú žalovaní boli riadne predvolávaní, pošta im predvolanie doručovala od 18.5.2018, pričom predvolanie si prevzali až dňa 08.06.2018, teda po termíne ohliadky.

3/ Z takto zisteného skutkového stavu, právne odkazujúc na ust. § 137 písm. c/ C.s.p., § 130 ods. 1, 2, § 134 ods. 1, § 151n, § 151o, § 151p Obč. zák. mal súd prvej inštancie splnené podmienky pre vyhoviecie návrhu. Skonštatoval, že žalobcovia sa domáhali určenia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, práva prechodu pešo i povožom cez nehnuteľnosti vedené na E. Č.. XXX v kat. úz. B., parc. č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 533 m², parc. č. XXXX/XX - trvalé trávne porasty o výmere 353 m², ktorých bezpodieloví vlastníci sú žalovaní 1/ a 2/. Zákonným predpokladom vydržania je, aby nadobúdatelia boli oprávnenými vykonávateľmi práva prechodu a prejazdu po celú vydržaciu dobu a po celú vydržaciu dobu musí byť držba pokojná. S ohľadom na vykonané dokazovanie dospel súd prvej inštancie k názoru, že sú splnené podmienky pre určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, tak ako sa ho žalobcovia domáhali. Mal za preukázané, že žalobcovia do držby vstúpili oprávnené, či už oni samotní alebo ich právni predchodcovia. Žalovaní napriek tomu, že opakovane boli vyzývaní na vyjadrenie sa k žalobe, nikdy sa k nej písomne nevyjadrili, nezúčastnili sa pojednávaní a nepopreli skutkové tvrdenia žalobcov. Z uvedeného dôvodu považoval súd prvej inštancie v súlade s ust. § 151 C.s.p. skutkové tvrdenia žalobcov o tom, že nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu výkonom práva - vydržaním za nesporné, keď žalovaní argumentovali iba procesnými dôvodmi, k podstate a meritu veci sa nikdy nevyjadrili. Dodal, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov zapísaných na LV č. XXXX, XXX, XXXX, XXX, XXX, XXX, XXXX, XXX, XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru pre kat. úz. B. nie je možné zabezpečiť prístup inak než cez pozemky vo vlastníctve žalovaných a to parc. Č.. XXXX/XX T. XXXX/XX zapísané na E. Č.. XXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru v kat. úz. B. a bolo tiež preukázané, že žalobcovia práve tieto nehnuteľnosti používali v minulosti po mnoho rokov či už sami alebo ich právni predchodcovia na prechod a prejazd a nikto ich v tomto práve nerušil. Preto právo prechodu pešo i povožom cez tieto nehnuteľnosti nadobudli vydržaním podľa ust. § 134 Obč. zák., a preto súd prvej inštancie žalobe vyhovel.

4/ O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 a § 262 ods. 1 C.s.p. a plne procesne úspešným žalobcom priznal nárok na náhradu 100% účelne vynaložených trov konania.

5/ Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalovaní a navrhli odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodili, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; vec nesprávne právne posúdil a nesprávnym procesným postupom im znemožnil uskutočniť procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. Argumentovali tým, že žalobcovia v konaní nepreukázali splnenie zákonných predpokladov pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu; že vydržanie práva prechodu nie je možné uplatniť bez toho, aby oprávnený držiteľ podľa § 134 Obč. zák. vydržal aj vec samotnú; v prípade žalobcov 1/ - 11/ sa nejedná o oprávnených držiteľov z dôvodov absencie dobromyseľnosti, pretože neboli dobromyseľní o tom, že im predmetná časť nehnuteľnosti patrí a nenakladali s vecou ako svojou vlastnou a preto nemohli byť objektívne presvedčení o svojom domnelom vlastníckom práve. Spochybnili správnosť záveru súdu prvej inštancie, že všetci žalobcovia zároveň mohli vydržať právo prechodu cez ich nehnuteľnosť. Navyiac pred podaním žaloby žalobcovia nikdy nespochybovali vlastníctvom žalovaných k predmetnej nehnuteľnosti, alebo jej časti, naopak snažili sa s nimi dohodnúť na odkupe podielov predmetnej časti nehnuteľnosti. Odvolatelia v tejto súvislosti poukázali na časť vyjadrenia žalobcu 10/ P. F., ktorý uviedol, že „problémy začali až vtedy, keď nadobudli svoje vlastníctvo žalovaní, s predchádzajúcim vlastníkom nebol žiaden problém“, preto sa P. F. nemohol dobromyseľne domnievať, že sa cíti byť oprávneným vlastníkom predmetnej časti nehnuteľnosti a toto nevyplýva ani z čestných vyhlásení ostatných žalobcov. Naproti tomu žalovaní nehnuteľnosť do nadobudnutie vlastníctva k nej riadne užívali, platili dane a poplatky, vykonávali na nej pravidelné terénne úpravy a žiadnym spôsobom neposkytli dôvod domnievať sa, že niekto iný mohol byť vlastníkom predmetnej časti nehnuteľnosti. Žalovaní argumentovali aj tým, že u žalobcov 1/ až 3/, 8/ a 11/ chýba základný predpoklad a to splnenie 10 ročnej vydržacej doby, navyiac, ani u jedného žalobcu nie je v napadnutom rozsudku uvedené, od ktorého dátumu plynie vydržacia doba a či táto vydržacia doba 10 rokov v prípade jednotlivých žalobcov aj skutočne uplynula. V tomto smere sa súd prvej inštancie bez akýchkoľvek relevantných dôkazov uspokojil len s tvrdením žalobcov 1/ až 3/, 8/ a 11/ o tom, že v minulosti predmetnú časť nehnuteľnosti využívali ich právní predchodcovia. Žalovaní ďalej namietali, že im súd prvej inštancie svojim procesným postupom znemožnil realizovať ich procesné právo zúčastniť sa pojednávanií, vyjadriť sa k veci a nedôvodne zamietol aj ich ospravedlnenia na pojednávanií; rovnako tak porušil ich procesné práva v súvislosti s nariadenou obhliadkou nehnuteľnosti, cez ktorú sa žalobcovia domáhali práva prechodu. V tomto smere argumentovali, že im predvolanie na obhliadku bolo doručené až dňa 8.6.2018, teda 7 dní po termíne obhliadky. Takýto postup súdu prvej inštancie považujú za procesnú chybu, keďže nie je smerodajné, kedy pošta predvolanie doručovala, ale kedy si predvolanie prevzali. Súdu prvej inštancie odvolatelia vytkli aj to, že svojim postupom nesmeroval k objasneniu skutkového stavu veci a nepovažoval za potrebné, aby sa pred vydaním samotného rozsudku k veci vyjadрили. Zásadný nedostatok napadnutého rozsudku vidia v absencii akejkoľvek zmienky o rozsahu a výmere časti predmetnej nehnuteľnosti, cez ktorú žalobcom súd prvej inštancie vydržaním práva k časti nehnuteľnosti umožnil prechádzať k svojim nehnuteľnostiam a tým využívať právo prechodu. Z tohto dôvodu sú v právnej neistote, keďže v prípade právoplatnosti rozsudku nie je jasné, ako sa právo prechodu bude uplatňovať, pretože súd prvej inštancie nestanovil, akým spôsobom a v akej výmere sa vytýči predmetná časť nehnuteľnosti (cesta), a ako a s ktorými účastníkmi konania bude môcť byť využívaná. Na záver odvolania žalovaní namietali, že žalobcovia nemajú právne vysporiadaný ani prechod cez ostatné pozemky predchádzajúce pozemkom žalovaných, ktoré sú v súkromnom vlastníctve. Podľa odvolateľov je napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnený, vydaný pri absencii relevantných dôkazov, obsahujúci nesprávne závery ignorujúce známe a dohľadateľné skutočnosti; žalobu považujú za účelovú, pričom s cieľom žalobcov používať ako prístupovú cestu k ich nehnuteľnostiam pozemok v ich vlastníctve a to bez adekvátnej náhrady.

6/ Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Majú za to, že podmienky vydržania práva prechodu preukázali, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania. Ide o jedinú prístupovú cestu na pozemky žalobcov. V konaní poukázali na kolaudačné rozhodnutie, na základe ktorého žalovaní mohli začať užívať svoje nehnuteľnosti v ktorom je uvedené, že právo prechodu ostatných majiteľov pozemkov v danej lokalite cez nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX A..Ú.. B., X.. Č.. XXXX/XX T. XXXX/XX musí byť zachované, čo žalovaní uznali, keď obdržali kolaudačné rozhodnutie. Na obhliadke bolo súdom prvej inštancie zistené, že cez pozemky žalovaných vedie jediná prístupová cesta k pozemkom žalobcov, kde sú uložené všetky inžinierske siete a tieto pozemky nemôžu slúžiť na iný účel ako cesta.

7/ Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalovaných bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. á contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je v značnej časti dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnuté napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8/ Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je aj právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa stranám sporu znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im práva úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces (viď Uznesenie NS SR sp. zn. 4 Cdo 52/2020).

9/ Súdu prvej inštancie je v kontexte vyššie uvedeného (ods. 9/) potrebné vytknúť, že vo veci vykonal dňa 1.6.2018 obhliadku nehnuteľností sporových strán, hoci na vykonanie tohto úkonu nemal splnené procesné podmienky. Žalovaní totiž nemali doručenie upovedomenia o nariadenom procesnom úkone riadne vykázané. Z obsahu spisového materiálu (viď doručky na č. I. 183) vyplýva, že predmetné upovedomenie si na poštovom úrade prevzali dňa 8.6.2018. Odvolací súd dodáva, že žalovaným nemôže byť na ťarchu okolnosť, že si predmetné upovedomenie prevzali až koncom úložnej lehoty, dĺžku úložnej lehoty totiž musí súd pri určovaní termínu súdnych pojednávaní, resp. obhliadok a iných obdobných úkonov zohľadniť. Postupom súdu prvej inštancie tak došlo k porušeniu procesných práv žalovaných v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý súdny proces.

10/ Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa č. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 Dohovoru o ľudských právach je aj právo účastníkov na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatňovaním nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby účastník konania nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Za arbitrárny, resp. nedostatočne odôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (viď. nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28.2.2006).

11/ V preskúmvanej veci došlo podľa názoru odvolacieho súdu k porušeniu práva na spravodlivý proces spočívajúcim aj v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v podstatných otázkach, od ktorých záviselo správne rozhodnutie sporu, v dôsledku čoho je napadnutý rozsudok nepresvedčivý pre nedostatok dôvodov relevantných k predmetu sporu. Nečinnosť žalovaných v spore totiž nemožno vykladať tak, že žalobcovia sú zbavení svojej elementárnej povinnosti relevantne skutkovo tvrdiť a svoje tvrdenie dôkazne preukázať. Podľa uznesenia Ústavného súdu SR z 11.6.2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019 pasivita žalovaného v konaní totiž nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1, 2 C.s.p.) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok, bez relevantných skutkových tvrdení žalobcu podporených adekvátnymi dôkaznými prostriedkami. Súd nemôže vyvodzovať právne účinky zanedbania procesnej povinnosti protistrany poprieť tvrdenie žalobcu, ak žalobca samotný zanedbal svoju povinnosť tvrdenia. Povinnosť strany sporu tvrdiť má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 - procesné povinnosti a procesné bremená).

12/ Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku bližšie neozrejmlil konkrétne čiastkové úvahy, na základe ktorých dospel k právnemu záveru, že žalobcovia právo prechodu a prejazdu cez pozemok žalovaných vydržali, nakoľko v tomto smere ani sami žalobcovia neprodukovali dostatok relevantných skutkových tvrdení podporených dôkazmi, najmä pokiaľ ide o preukázanie zákonných

predpokladov potrebných pre nadobudnutie tohto práva vydržaním (čestné vyhlásenie žalobcov a odkaz na listy vlastníctva nemôžu byť vyhodnotené ako relevantný dôkaz). Odvolací súd dodáva, že žalobcovia pre úspech v konaní musia bezpečne preukázať, že vykonávajú právo zodpovedajúce vecnému bremenu k cudzej veci pre seba a sú presvedčení, že im toto právo patrí, ako aj okolnosti, od ktorých odvodzujú svoju dobromyseľnosť a nerušený výkon práva po dobu 10 rokov (§ 130, § 134, § 151o ods. 1 Obč. zák.). Pokiaľ niektorý so žalobcov sám podmienky vydržania práva cesty cez pozemok žalovaných nemohol splniť (napr. žalobcovia 8/, 11/ s ohľadom na nadobudnutie vlastníctva k tvrdeným tzv. panujúcim pozemkom), je namieste zaoberať sa tým, či držba práva zodpovedajúceho vecnému bremenu jeho predchodcu bola kvalifikovaná, prípadne, či už títo predchodcovia právo zodpovedajúce vecnému bremenu sami nevydržali. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu právo patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv takéhoto držiteľa. K originálnemu nadobudnutiu vlastníckeho práva, resp. práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vydržaním dochádza len v dôsledku kvalifikovanej držby tohto práva, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu, pričom sama skutočnosť, že niekto koná spôsobom, ktorý naplňuje možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (prechod, prejazd cez cudzí pozemok) ešte sama o sebe neznamená, že je oprávneným držiteľom tohto vecného práva.

13/ Odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie, že žalobcovia v navrhovanom rozsudovom petite žiadali určiť, že nadobudli právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržaním, obsahom ktorého je právo prechodu peši a povozom cez pozemok žalovaných parc. Č..XXXX/XX, XXXX/XX tak, ako bude vyznačený v geometrickom pláne, ktorý bude neoddeliteľnou súčasťou rozsudku. Žalobcovia však úradne overený geometrický plán, ktorý by objasňoval, kadiaľ právo cesty cez pozemok žalovaných vedie, doposiaľ nepredložili. Vecné bremeno totiž musí byť vo výroku (a tiež v žalobe) označené natoľko určito, aby rozsudok mohol byť vykonateľný v exekučnom konaní. Ak sa poskytuje ochrana výkonu vecného bremena práva prechodu k časti nehnuteľnosti, vyznačuje sa táto časť pozemku na geometrickom pláne (úradne overenom), ktorý je potom súčasťou výroku rozhodnutia (pokiaľ rozsah vecného bremena vzťahujúceho sa k časti nehnuteľnosti nie je vymedzený vo výroku rozsudku slovné celkom určite, čo v tomto prípade splnené nie je).

14/ Odvolaciemu súdu z vyššie uvedených dôvodov neostávalo nič iné, než v záujme zachovania práva sporových strán na riadny dvojinštančný proces so všetkými jeho atribútmi (zahŕňujúci vykonávanie základného dokazovania, dostatočné právne posúdenie veci a vypracovanie rozhodnutia s odôvodnením zodpovedajúcim ust. § 220 ods. 2 C.s.p.), rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

15/ Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude po relevantnom doplnení skutkových tvrdení žalobcami, za dodržania procesných práv sporových strán vykonať dokazovanie za účelom preukázania dôvodnosti alebo nedôvodnosti žaloby, posúdiť najmä otázky splnenia zákonných predpokladov potrebných na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu žalobcami. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo v súlade s § 220 ods. 2 a 3 C.s.p., t. j. presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosťou súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada so špecifickými námietkami strán sporu.

16/ Podľa § 396 ods. 3 C.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

17/ Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- c) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- d) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- e) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne / dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).